

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și administrațiunea :

Brașov, piața mare Nr. 22. „Gazeta“ iese
Mercuria, Vinerea și Duminica.

Prețul abonamentului :

Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe
trei luni 2 fl. 50 cr. Terți esterne pe șase
luni 14 fr., pe un an 28 franci.

Să prenumere :

la poștele c. și r. și pe la dd. corespondenți.

Anunțurile :

una serie garmondă 6 cr. și timbru de 30
cr. v. a. pentru fiecare publicare. — Scri-
sorii nefrancați nu se primesc. — Manu-
scripte nu se retrămit.

Anul XLVII.

Nr. 18.

Duminică 12 (24) Februarie

1884.

Brașov 12 Februarie st. v.

Este bine se aruncăm câte odată o privire și asupra celor ce se petrec în lumea mare politică. Astă vază diplomații și finanțierii erau multu îngrijați, că primăvera, în care am intrat, nu va trece fără de a ne aduce vr'unu nou resboiu, pentru care, séu de frica căruia, se facu mereu pregătiri militare de cătră statele mari și mici. Situațiunea, care p'atunci părea foarte nesigură, s'a mai clasificat puțin. Ne-am putu convinge din unu șir de evenimente importante, că omul de stat dela Friedrichsruhe predomină în mai mare grad ca odinoră situațiunea. Cea mai nouă și mai importantă isbândă a lui este reînnoirea bunelor relațiuni ale Germaniei cu Russia.

Asupra cestiunei, decă alu d-lui de Bismarck este meritul de a fi reînnoit intimitatea prussosă séu alu d-lui de Giers, actualul șefu alu oficiului de esterne din Petersburg, opiniunile sunt diferite. Noi credem înse, că totu planul cancelarului germanu a fost de a aduce lucrurile carăși la punctul acela, de unde au pornit. Puternicul și dibaciul cancelar a manevrat așa de bine în timpul din urmă, încât nu numai, că a paralizat o coalițiune în contra Germaniei, ci, ce e mai mult, elu a ajuns a fi carăși stăpân peste situațiune. Dovedă, că astăzi nu se mai vorbește de alianța russo-francesă, ci numai de reînnoirea alianței celor trei împărați.

Grația apucăturilor stângace ale diplomației franceze, principelui Bismarck i-a fost ușor de a ține în frâu pe Franța, în timp ce a lucrat cu cel mai bun succes pentru lărgirea alianței germano-austriace prin alăturarea Italiei la această alianță. Bismarck știu se câștigă și statele independente dela Dunăre, România și Serbia, pentru liga de pace și în timpul din urmă influința acestei „politice de pace“ s'a simțit până la Gibraltar și la Cornul de aur. Astfel a silitu marele diplomat cabinetul rusesc de a lua însuși inițiativa spre a încercă o apropiere de alianța puterilor centrale, decă voiă să iasă din izolarea, în care se affă, cu atât mai vârtos, cu

cât alianța cu Franța rămăsese numai o dorință frumoasă a câtorva politici ruși și francezi și nu avea — pentru acum cel puțin — șanse de a se realiza.

Pasul întreprins de d. de Giers spre a reînnoii intimele relațiuni de mai înainte, a fost întâmpinat cu bucuria la Friedrichsruhe, unde toate erau bine precalculate spre a face se reiasă planul de predilecțiune alu d-lui de Bismarck, care se cuprinde în cuvintele : deplina izolare și paralizare a Francei.

Dela 1872 încoco cancelarul germanu urmăresce acestu plan și acum, decă toate scrierile aduse de foile mari europene sunt adevărate, pare alu fi realizat. Numirea prințului Orlov de reprezentant alu Rusiei la curtea de Berlin este interpretat ca unu semn de vedită apropiere între Rusia și Germania, asemenea și misiunea cea mai nouă a plenipotențiarului militar rusesc, principele Dolgoruky, și a ministrului de resboiu rus Bronsart de Schellendorf. Se asigură, că acestia au avut scopul de a dá deslușiri liniștitoare asupra dislocării trupelor rusesci la granița ruso-prussă.

Numirea ambasadorului rusesc, care a fost până acum la Paris, de plenipotențiar alu Rusiei la Berlin este o dovadă demonstrativă a noului „entente cordiale“ ruso-prussă. Se nasce înse întrebarea, că ore pentru care prețu s'a făcutu acea apropiere? Ce se țese carăși în ascuns? Este ore și acum scopul aliaților numai susținerea păcii? Și decă prințului Bismarck i-a succesu a izolă Franța pe deplin, cum a dorit, se va oprî elu ore la acesta, nu va merge mai departe dușmănia lui? Unu vâlu desu acopere acțiunea după culise și cu toate asigurările de pace nu se scie ce va mai aduce ziua de mâine.

Răspuns „Telegrafului Român“, respective Pré Sântitului séu redactoru, Escelenției Sale Metropolitanului Miron Românul.

La faptele complinite spre dauna națiunii și bisericeii noastre, pe care le-am espusu la cunoscința publică prin articolul meu, publicat în Nr. 14 alu „Gazetei Transilvaniei“, — „Te-

legraful Român“ cu data Sibiu 6 Februarie și cu semnul cumpenii dreptății, în Nr. 15 nu răspunde în merit, ci după tactica obicinuită face mai întâi polemică cu „Gazeta Trans.“ despre pasivitate și activitate ca și cându acestea ar fi fost obiectele publicațiunii mele.

După această introducere continuă în modul următor :

„Articulul din cestiune pörtă subsemnarea „Diamandi I. Manole deputat alu sinodului.“ Adevăratu că această subsemnare singură de sine s'ar păre de ajuns, ca să dea ore-care însemnătate articolului, pentru că numele subsemnatu este alu unui bărbatu recunoscut și stimat la Români nu pentru vre-o specialitate de erudițiune științifică, carea nici densusu nu și-o arögă, ci pentru inima bună, generositatea, iubirea de adevăr și sinceritatea sa. Decă înse cetim acelul articulu plin de patim, de suspiciuni, de invective personale, trebuie séu să tragem la îndoielă, că adevăratul autor alu articolului ar fi însuși domnul Diamandi Manole, séu să credem, că D-sa a încetat a mai fi gentilomul cunoscut de până acum și s'a prefăcutu unu instrumentu séu o mască în mâna unor omeni conduși de patim, și conduși de ele pentru interese mai multu personale. În totu casul trebuie să repetăm, că pamfletele din acelul articulu s'au publicat sub o firmă până acum de o reputețiune, de unu creditu bun.“

„Noi nu putem crede, că domnul Diamandi Manole va fi avându mandat dela sinodul pentru a se subsemna ca „deputat alu sinodului“ la această pasculă compusă probabilu nu în biroul D-sale de comerț, ci în cancelaria părăsită a vr'unei redacțiuni pensionate, ceea-ce dovedesce pré de ajuns unele date din articulu, precum d. e. cu amestecul ministrului în unele procese divorțiale, cari nu credem să le aibă în evidență domnul Diamandi, dér le voru avé alți din apropierea consistoriului.“ etc. etc.

Relativu la aceste aserțiuni imi țin mai întâi de datoriă a mulțam Escelenției Sale Inalt Pré Sântitului Redactoru alu „Telegrafului“ de ađi pentru testimoniul de laudă, celu face despre caracterul meu. Iu rog înse să ia la cunoscință, cumă eu nici cându n'am avutu pretensiunea de a figură între bărbatii „cu specialitate de erudițiune științifică“ precum nu mă îndoescu, că nici Escelenția Sa nu pôte avé pretensiunea acesta, deorece până ađi

FOILETONU.

Cetatea dela Fântănele.

Eram micu la 1848 și mi-a povestit mama; éra mamii spusu-i-a tata cându a plecatu cu lancul la óste, de unde nici n'a mai venit, că în vremile de de mult, cându în cetatea dela Fântănele d'ntre Crișul alb și Crișul negru în munții Abrudului, domniá Menomorot, Domnul Munților, atunci și moșulu - românul éra stăpân în țera lui. Cu armele se jucă ca cu alunele. Paserea din sbor de doboră, și de nimenea nu-i pásă. Liberu ca elu numai cerbul în mijlocul brașilor și vulturul pe vârful piscurilor mai éra, și chiaru lui Menomorot Domnul, mai mult de câtu „Tu“ și „Măria Ta“ altă cinste și dare nu-i dedea.

Arătatu-s'a înse din spre răsăritu o sté mare cu códa și mare primejdie a vestit. Ceriul s'a întunecat. Văile s'au turburat și munții : Metercul, Surul și Retezatul gemeau de se cutremura pământul.

Vijelia a sosit... — Hunii bată la ușă. Poporele fugu d'inaintea lor. Singurul Românul a stat pe loc. Din nenorocire și Domni lui erau despărțiți și desbinați, cadu unul câte unul; singuru Menomorot mai urmându cu

lupta, peptu îndelungat n'a pututu ține și a trecut presté Crișuri. Ingâmfat d'atatea învingeri Arpad, ducele Ungurilor, trâmite soli se petescă pentru Zoltanul fiul séu, pe ténera Domnița, flórea florilor, dina codrilor. Menomorot Domnul, chiamă pe toti „cărțurarii și fariseii“ căți în „Bucóvne și Céslove“ sciau ceti și sfătuindu-i, acestia îi dicu : „Măria Ta! Nu respinge cererea. Mielulu blându suge duóe oi și e cu multu mai bună o pace strîmbă de câtu o judecată dréptă.“ — Nunta s'a făcutu. Ospetulu a ținutu trei zile și trei nopti și mai toti cărțurarii și fariseii pentru bunele lor povețe, mari boierii și nemeșii dela Arpad au primitu.

După acesta încuscire, care, cum dicu ai noștri, a adusu pe draculu cu ceterași în casă, ales'au boierii și nemeșii ca Domnu peste totă țera Ardélului pe Tuhutum, unchiulu lui Zoltan, și feciorulu lui Huba din Skytia... Unulu din urmașii acestui Domnu împreună cu boierii și nemeșii dusu'a la Turda, unde și cumetru Michel dela Brașov a fostu pofitit și alcătu'au cu toții acolo vestita Constituțiune nemeșă și săsăscă „Tripartitum“ numita, împărțind pământul Ardélului în trei părți : luându una Ungurul, una Secuiulu și una cumetru Sasu; ér Românului nu i-a lasat de câtu „a treia parte din prețulu nuncii sale“ și

astfelu a ajunsu moțulu săraculu ! i o b a g i u în țera lui.

În cetatea dela Fântănele s'au schimbatu boerii. Acolo nu mai éra celu cu chica oltenescă și cu căciula țurcănescă. Să incubase ca ocărmitoru unu străinu, cu pălăria în capu ca o ciupercă și c'o pană de vultur în ea d'unu cotu de lungă. Avea unu mânecaru scurtu de postavu albastru cusutu cu șinóre negre și cu nasturi de cositoru câtu óuele de găină de mari. Nádragii erau strîmți și băgați în cisme, la ale căroru călcăie zorzoneau nisce pinteni câtu tingirile de mari. Statura lui éra scurtă și grósă, părea a fi bine hrănit. Nasulu turtitu și vinețiu, obrazulu roșu, și avea nisce mustați unse cu resină, lungi și resucite, te întepă în ochi cu ele. În gură c'o pipă de spumă, câtu o pătlăgé vênată. În mâna dréptă ținea unu topor c'o códa lungă, pe a căruia parte lată éra săpatu cu slove mari : „N'ataca pe nemeșu“, éra pe muche : „Dă în iobagiū.“ Éra noulu ocărmitoru, baronulu de Vasvary dela Dobriținu, care numai în ziua de 31 Făurar éra tréz.

Amară éra iobagia, déra ocărmitoru dela Fântănele o făcea să fie și mai amară. Bărbatii, câtu éra săptămăna de lungă, de dimineța, de cându cântă rîndunica și până răsărea lucéfe-

nu a înbogătit literatura noastră cu vre-o scriere științifică. Suntem deci amândoi egali în dreptăți a scrie prin gazete despre cestiunile noastre de interes național și bisericesc; eu, după testimoniul primit de la Escelenția Sa „avându inimă bună, condus de generozitate, iubire de adevăr și sinceritate“; Escelenția Sa poate, condus de alte motive mai grele de înțeles.

A conchide din împrejurarea, că sum bine informat despre multe neajunsuri, ce s'au petrecut și se petrec la consistoriul bisericii noastre din Sibiu, că nu eu aș fi autorul articolului din „Gazeta“ și m'as fi degradat a deveni instrument în mâinile altora este mai mult ca naiv pentru o persoană, care cunoște atât de bine trecutul meu.

Nu cred, că Escelenția Sa a uitat, că dela an. 1875 și până astăzi am luat parte la sinodele și conferințele, în cari s'au pertractat pe lângă alte multe neajunsuri, de cari suferă biserica noastră și cestiunile, despre cari amintesc în articolul meu. Cred, că-și aduce aminte, că și afară de acesta, am avut ocaziune pré adeseori, de a conferi amândoi în multe cestiuni de interes bisericesc și școlar.

În conferința memorabilă din 1875, care s'a ținut în reședința Escelenției Sale și care a durat dela 7 ore seara până la 3 ore după mezul nopții, Escelenția Sa a avut ocaziune a cunoște ideile mele, ce le-am dezvoltat în acea conferință relativ la interesele generale bisericesci și școlare, cari formau obiectul discuțiunii. Totu asemenea nu cred, că va fi uitat Escelenția Sa, că încă în acea ședință s'a încercat a ise da „Telegrafului Român“ fiziognomia de astăzi, și a trebuit să se afle deputați în frunte cu Dl. cavaleru Pușcariu, care cu testamentul marelui Andrei în mână să demonstreze și Escelenției sale, că ultima voință testamentară a marelui Andrei nu se poate altera de nimeni într-o nimică.

Mai departe în sesiunea sinodului din a. 1877 — cred, că nici acesta nu-o va fi uitat Escelenția Sa, — eu am fost, care am făcut propunerea de a ne constitui în ședință secretă, în carea am semnalat pericolul, care amenință biserica noastră și am demonstrat, că amestecul ministrului la distribuirea ajutorului de stat este primul început de a distruge autonomia bisericii noastre. Am făcut un apel calduros la toți deputații din cleru, pe cari îi privia acestu ajutor, ca mai bine să renunțe la el, decât să suferă biserica amestec străin. Constatu cu mare plăcere, că atunci toți deputații din cleru, fără excepțiune s'au aflat la culmea misiunii lor. Propunerea a fost primită cu unanimitate și chiar Escelenția Sa a declarat solemn la acea ocaziune, că unde va fi biserica va fi și el, mergându în fruntea bisericii, chiar și pe calea, care duce la mănăstire. În procsima ședință plenară a sinodului s'a și alesu o deputație, care să fie

rul de seară, erau totu în brazda boerescă, cu argații boierului după ei, cari, din cându în cându îi pocneau cu biciul ca pe boi. De apăsătoare ridicături, cămeșile erau totu sdrobă la spete, de pe care pârindu-le arșița soarelui, se luă pielea ca de pe șerpe. Femeile totu diulica spalau, torceau, țesau, și altele cerneau în curtea boierescă; ér copilașii morți de fôme și golășei ca vai de ei, rătăceau ca puii părășiți de cloșcă, d'intr'unu locu într'altul. fără să găsească hrană și adăpost.

Duminecile și în sêrbători se făceau judecățile. Slugile nemeșului-judecătoru își cunoșeau bine meseria și datorica lor. S'aruncau ca tigrii asupra ființelor nenorocite. Țipetele umpleau aerul încât chiar și pământul plângea de mila lor și preoții, a căroru sôrte era ca și a iobagilor, adese oftau și afuriseau dela altar nemeșia și iobăgia.

Într'una din zile fiindu mare chefu la curtea dela Fântânele și cârmuitorul pe de-o parte pentru a face și mai mare petrecere nemeșilor chefulți, ér pe de altă parte pentru a-și răsună asupra preotului dela Fântânele, pentru cuvinte, c'ar fi afurisit baronia și nemeșia, îl chiamă grabnicu la curte și-i poruncește c'unu tonu sêlbaticu: să boteze nise căței. Păstorul sufletesc blându la fapte și cumpetat la vorbe,

condusă de Escelenția Sa la tronul împêrătescu, că se roge pe Maiestatea Sa, pentru ca se mijlocăscă, ca ajutorul de stat să se distribuie ca și până acum prin organele bisericesci.

În sesiunea sinodelor din anii 1878 și 1879 s'a reinouit acestu concludu.

Cred, că Escelenția Sa nu va fi uitat nici interpelațiunea mea făcută în privința corespondențelor din Sibiu, ce au fost publicate în „Pester Lloyd“ contra bisericii noastre, pe care Escelenția Sa nu a aflat de bine a le desavuă.

Éta deci de unde mi-am culesu informațiunile mele. Și era ore greu pentru noi în calitate de deputați sinodali să aflăm și alte lucruri, pe care Escelenția Sa le credea acoperite cu velul secretului, cându, ori de câte ori veniamu la Sibiu, nu auțiam decât lamentațiunii din tôte părțile, că totu, ce perdem, perdem din cauza indiferentismului și neglijenței ce o arată Escelenția Sa în tôte afacerile bisericesci și școlare de ori-ce natură, țindu acte neressolvite în decursu luni și ani întregi?

Toemai din acestă causă de multe ori s'au ridicat voci și propuneri în sinod, că ar fi bine, ca agendele consistoriale să se conducă de vicariul arhiepiscopesc, spre a nu răpi Escelenției Sale prețiosul timp, ce trebuia întrebuințat în alte afaceri.

Nu este locul aci și nici nu este oportunu a arată publiculu sute de promisiuni, ce le-a dat Escelenția Sa și în fața sinodului și în fața deputațiilor, că va pune stavilă neajunsurilor, de cari suferă totu organismul nostru bisericesc și cari au rămas vorbe goale.

Este de ajuns să constat și eu cu Escelenția Sa, că „sunt periclitat interesele generale ale națiunii noastre române și cele speciale bisericesci“, dér nu pentru-că „se joca cu ele foile pasivistilor și unii și mai alții din cei ce sunt deputați ai sinodului“: ci pentru că capul bisericii nu își înțelege misiunea sa, căci în locu să mergă cu voința unanimă a națiunii sale, elu se face însuși instrumentu, pentru aceia, cari luera la peirea noastră și în cestiuni bisericesci în locu să țină contu de constituționalismul câștigat cu sudori de sânge proede arbitrariu, calcându voința sinodelor și congreselor.

Afară de acestă calamitate mai lipsesce de câtăva vreme și „Telegrafulu Român“ de odinora, organulu creat de Șaguna cu destinațiunea, ca să lupte pentru interesele naționale, bisericesci și școlare, și care în urma Inaltu Pré Sântitulu său redactoru a ajuns a joca rolul de vespertilă (liliacă) purtându unu limbăgu nelămurit și nedecis și șovăindu toemai în astfelu de momente, cându ar trebui să porțe unu limbăgu plin de energiă față de atentatele, ce se prepară bisericii și chiaru Pré Sântiei Sale. Sub astfelu de împrejurări nici nu este rușine a constată, că până acum am cerit cu zel, „Telegrafulu Român“, dér de o sêmă de

privindulu dreptu în față, îi răspunde cu multă chibzuință: „Bine, Maria Ta. Dêc'or fi de legea mea îi botez; dér dêc'or fi de legea Măriei Tale, să-i boteze popa calvinescu.“ — „N o o K u t y a t e r e m t e t e o l a h p o p a. Apoi „Kinye“ cum știm ce lege are? — Ușor, Maria Ta. Legea românească dice să postim, ér legea ungerescă să mâncăți carne. Puneți pe masă unu blid cu fasole și altul cu carne. Dêcă căței voru merge la celu cu fasole îi botez eu, dêc'or merge la celu cu carne să-i botez Maria Ta!“ — Neapêratu căței au mersu dreptu la blidul cu carne.

Așa spunu bêtrânii că trăiau iobagii în țera Ardêlului.

Cupa suferințelor s'a umplut. — Buciumul sună

„Frați la bălăia
Bucium'a sunat
Têra în robia
Plânge ne-necată!“

La acestu puternicu sunet moții alergă cu micu cu mare la „Iancul vitêzu din Câmpeni, d'între moți și d'între săteni.“ — cum cântă moțulu; și în dimineața zilei de 6 Iuliu 1848, o ôste mică la număr, dér puternică în bătae, compusă din 123 vênători, 317 lănceri cu 3 tunuri de lemn legate cu cercuri de fer,

vreime șimtu o aversiune, ori de câte ori sum silitu a-lu luă în mână și alu percurge.

Am citat cele de sus spre a demonștră Escelenției Sale, că cele amintite în articolul publicat în „Gazeta“ nu sunt informații culese din izvore străine, ci sunt întâmplări petrecute în prezența mea, întâmplări, la cari am luat și eu parte activă ca deputat alu sinodului. Numai situațiunea tristă în care am ajunsu adu m'a făcut să rup tăcerea, cum am făcutu acesta și la alte ocaziuni spre a arată lumii, că și între deputații sinodului se află ômeni independenți și cu convingere proprie, cari au curajulu a demască persoane, cari impută altora că sunt condus de patimi și interese personale și cari sunt atâtu de inteligenți de a pricepe înalta diplomație, ce o porță Escelenția Sa dela venirea Sa în arhiepiscopă și până în ziua de astăzi pe după culise de mână cu Tisza-Trefort.

Voturile sinodelor din 1877, 1878 și 1879 au rămas litere morte. Dispozițiunea testamentară a fericitulu și neuitatulu metropolit Șaguna s'au sfărâmat prin voința arbitrară și machinațiunile inamicilor bisericii noastre. Și cându cineva vine și tracteză aceste cestiuni de interes esentiale pentru biserica noastră în publicitate, se poate afla vre-o persoană responsabilă, care să interpreteze bunele intenții ca suspiciuni și calunnii personale? Dêcă există asemenea felu de ômeni, atunci trebuie să susținu din nou, că micimea lor sufletescă n'are margini. Este pré dejositoru a amesteca în cestiuni de importanță generală, cestiuni de rudenă și de interes personal, cum mi se impută mie și toemai acestă interpretare aruncă o lumină nefavorabilă asupra caracterulu scriitorulu. Proverbulu germân și de astădată are dreptu cându dice: „Wie der Schelm ist, so denkt er.“

Pentru trecutul meu în afacerile bisericesci și naționale n'am muștrări de cuget. Deputații din congrese și sinode sunt martori, precum cred, că poate fi și Escelenția Sa, că pentru persoană mea n'au existat cestiuni de rudenă și de amicitia ori de câte ori era vorba de interesele mari naționale și bisericesci. Cestiunea „ajutorulu de stat“ și cestiunea „Telegrafulu Român“ sunt în biserica noastră, cestiuni de principiu, ele nu sunt cestiuni personale între Stan și Bran cum voiesce se le dea turnura Escelenției Sa.

Dêcă „Telegrafulu Român“ de adu îi zace la inimă interesele generale ale națiunii și bisericii noastre, atunci să discutăm cestiunile amintite în articolul meu din punctu de vedere alu principiilor și numai întru câtu cestiunile acestea sunt jignite de persoane, se ne legăm de personalități. Astfelu procedu ômenii serioși și organele de publicitate cu programă bine stabilită. Atunci sum gata și eu să stam la vorbă, dêcă însă crede, că sum aplicat a mă demite a tractă numai cestiuni de personalități și invective, atunci îi aduc la cunoștință

comandată de Nicolae Cortesșu, tribunulu dela Câmpeni, impresora Fântânelele, unde baronulu de Vasvary comandă 3000 de Honvedt cu 10 tunuri ghintuite. În ajunulu luptei mai plăcă dela Cluș și generalulu Gyeley încă cu 2000 honvedt.

Femeile muntene din Rîulu Calata presimțind marea primejdia, incalca pe cai, punu pe capu pâlării bărbătesci, s'asêdă în șir cavaleresc și comandate de Palagia Roșia, mama centurionulu Roșu, urcă muntele Grohotul și la „Vêrfulu Bêtrânii“, bărbății lor, fiindu resfirați pr'între brați, pândesc mișcările inamiculu. Vitêza munténă, Palagia Roșia, zărindu apropierea generalulu Gyeley suflă în buciumu. La semnalulu datu prin buciumu, bărbății lor s'aruncă ca simeii asupra inamiculu, pe care într'o clipă l'au sorbitu. După acesta, femei și bărbăți, toți moți și muntene dela Rîulu Calata, Rogoșel, Mărișel, Albac și altele, alergă la ôstea lui Cortesșu și după o mare, crâncenă și inversunată luptă, spulberă în aeru Fântânelele în câtu pêtă pe pêtă n'a mai rămas.

Foculu luptei și dreptatea causei, pentru care să băteau părinții noștri, a învățat atâtu de mult și pe bêtrânulu moșneagu de 70 de ani, Mateiu Filipu din Albac, în câtu despre-

că replica mea este ultimul cuvânt, care l'am dat drept răspuns celor dela „Telegraful Român“.

Braşova 10 (22) Februarie 1884.

Diamandi I. Manole,
deput. alu sinodului.

Cronica evenimentelor politice.

Sub titlul „dragii noştri fraţi“ ne spun foile maghiare, că pe la sfârşitul anului trecut dările au încersu așa de slabu în Croația, încatu guvernul croatu a trebuitu să cêră în luna lui Ianuarie a. c. 283,000 fl. împrumut, ca să se pôtă acoperi cheltuielile regatului autonom. „Şi unu popor, așa de amăritu mai cutéză a se redică în contra supremației maghiare!“ esclamă „Ellenzék“. Dér Ungurii câtă nu împrumută în drepta și în stânga și totu ei sunt cei cu gura mare și față de Nemți și față de Evreii, dela cari iau împrumut!

Duoi reprezentanți ai partidei naționale croate avură dîlele acestea la București o convorbire cu secretarul ambasadei rusești. Se pôte, ca Croații Slavi se nu conspire cu Rușii? — dîse raportorul lui „Pester Lloyd“ și espedă telegrama cu scirea de mai sus.

Ministrul-președinte Taffe a comunicat camerei, că dela introducerea stărei excepționale au fostu espulsați (dați afară) de pe teritoriul, pentru care s'au introdus mîsurile excepționale (Viena, Korneuburg și Wiener-Neustadt) până la 15 Februarie a. c. 238 persoane, cari au amenințat ordinea publică prin uneltiri anarchice. Intre aceste persoane sunt 215 supuși austriaci și 23 supuși străini, între cari 15 din Ungaria, 6 din Germania, 2 din Elveția și 1 din Rusia. Dintre cei 180 indigeni sunt 61 căsătoriți și 119 parte necăsătoriți, parte veduvi. Până acum nici una din familiile espulsaților n'a cerut ajutoru dela stat; direcțiunea poliției a dat înse ajutoru dintr'o fundațiune la 8 familii de espulsați. Comitele Taaffe a cetit și unu pasaj din diarul socialistu „Zukunft“, care fiindu suspendat s'a strămutat la Pesta. „Noi proletarii, — dice numitul diaru — se dovedim, că nu părăsim pe consoții noștri persecutați; se arătăm, că putem să sprijinim familiile lor, ca să nu aibă lipsă de ajutorul bestiei, ce se numește stat. Se-și facă fiecare datoria, și se trimită părăle la adresa noastră, ca inimicii noștri să se cutremure de înfrățirea internațională a proletarilor! Cu salutare social-revoluționară!“

Guvernul român, provocat de nenumeratele plângeri și reclamațiuni adresate mai ales de exportatorii austriaci contra tratamentului arbitrar al mărfurilor importate în România, a luat, dice „Die Presse“, hotărîrea, ca la toate autoritățile vamale să se depună mostre de mărfuri, ca prin această să

se înlesnăscă tacsarea corectă a mărfurilor importate. Guvernul român a ținut să procedă în această împrejurare în acord cu guvernul austro-ungar, care s'a declarat gata a aprobă această intențiune. De aceea s'a trimsu tuturor acelor camere de comerț, cari sunt mai cu deosebire interesate de esportul în România, invitațiunea să facă din partea colecțiilor de mostre și să le presinte guvernului. După ce se voru efectua acestea, trei funcționari superiori austro-ungari se voru duce la București, spre a lua parte la ministerul de finance român, la desbaterile, ce se voru urmă în privința instrucțiunilor, ce trebuiesc trimsese autorităților vamale române.

„Times“ aduce scirea, că sântul sinod din Fanaru ar fi căpătat dela Palatu asigurări, că Sultanul are de cugetu a edă unu nou fermant, care va întări drepturile legitime, precum și privilegiile garantate de Sultanii anteriori bisericii ortodoxe-grecesci. După scirea această va scăpă și de astădată patriarhul ecumenic al bisericii anatolice, care fără nici unu drept canonic se numește grecesc, cu privilegiile sale neatînse, în basa cărora în contra canoanelor bisericești au introdus arhierii grecesci limba grecescă în bisericile Românilor, Albanilor și ale Bulgarilor, cari nu voru puté scăpă de despotismul clerului grecesc, până nu voru avé ierarhia națională. Ierarhia națională nu voru puté avé pînă stau privelegiile patriarhale.

Cetim în „Telegraful Român“ de Joi următoarea declarațiune:

Începîndu dela 11/23 Novembre a. tr. până la 18/30 Ianuarie a. c. subscrisul am absentat multu din Sibiu în misiuni oficiale. În timpul absenței, din partea celor esteri; în timpul aflării mele în Sibiu, din partea celor din locu, în deosebire rînduri, mi s'a atrasu atențiunea, că în „Telegr. Rom.“ sunt apostrofatu în forme diverse. Atențiunea mea însă fiindu acum îndreptată spre alte lucruri și nu spre diaristică, n'am luat mai departe notiță, despre cele ce mi se spuneau. Eri după amîdi mi s'a spus înse din mai multe părți, că unu p. t. corespondent de aici din Sibiu alu „Tel. Rom.“ în Nr. 15 a. c. er se ocupă cu neînsemnata mea persoană, înfățișându-mă publicului ca pe unu ce pe nedrept am mîneat 400 fl. Față cu această defăimare declar, că banii din cestiune i-am încassat cu cuietanță în regulă, dela cassă în regulă, pe basa unei decisiuni a comisiunii administrative a tipografiei archidiecezane, nerevocate, pentru trebuințe de ale redacțiunii, (chiria biroului, diare etc. etc.) de pe timpul cândă încă nu im putem închipui că sunt redactor cari se „plătesc“ pe di și nu avem divinațiunea, că voi fi, după cum înțelegu acum din corespondența „Tel. Rom.“ preste nopte suspendat și datu afară ca unu ordinaru făcător de rele.

Sibiu 8/20 Februarie 1884.

N. Cristea,
fostu redactoru.

fiindu mörtea, s'uruncă ca unu leu turbat asupra 12 honved; smîncîndu cu iuțla trăsnetului pușca dela unu din ei, trântesce cu patul ei pe baronul de Vásvary, încatu nici „vai“ n'a mai disu.

Aceste lupte, cari cu adevăratu cuvîntu să pôte dice, că au fost purtate: unu contra dece, cum și victoriile repurtate la Abrud, Zlatna, Belgrad, Tarcău, Jara și altele, facut'au se strălucescă cu mândria în toate părțile numele de moțu.

Regretatiții patrioți români, între cari Bălcescu și Alesandru Goleșcu, fiindu în acele vremuri de grea vijeliă la noi în munți, — de care imi aduc bîne aminte, venindu la noi în Ofenbaia la uchiul meu, unde eram și eu ca copil mic — priveau cu admirațiune la abnegațiunea ostășescă a moților. Intr'una din dîle, neuitatul Alesandru Goleșcu, plimbându-se pe țermii Arieșului și vedîndu câtă de dragă-lasă și cu ce mișcări pline de vietă se jucau copilașii sêu „puii de moțu“ a oftatu și a esclamat din adîncul inimei dicîndu: „Românașu copil de bravu, până cândă vei fi tu sclav!“

Și mare presimțire a dovedit acestu patriot român, cândă a suspinat și a esclamat astfel; căci abia se potolise focul și sub cu-

vîntu de a face rînduială în țera, vine dela Viena d. br. de Zahlmaister c'o gramadă de \$\$\$ (paragrafi) încârligați cărora „absolutismu austriac“ le dicea. Mai avîndu în jurul lui și o dröe de finanți și gendarmi, inhăță pe prefectul tribunilor de vecinică amintire Avramu Iancu și înfundat-l'au în bastilla cetății Belgradului. Pămîntul și pădurile luate cu sângele, până chiar și pescii din Arieșu, i-au declarat a fi a „Fiscușului“ cum dicem noi, sêu a statului cum se dice în alte părți și că „Fiscușul“ este el, Zahlmaisterul.

D. baronul de Zahlmaister, luat'a apoi pe toți voinicii ca brații și trimsu-i-a în țera leșesca și în țera nemțescă să se bată cu Piemontesul, cu care „moțul“, de cândă e lumea n'a avut nici-o cêrtă, er pe noi copii silitu-ne-a să învățăm a dice: la cafea-schwartz, la pedepsă-strofă, la pădător-boacteru la socotela-zahl și la Posada-Puksendorf.

Vedîndu înse Zahlmaiestrul, că nu prea dăm înainte cu nemțesca și că din „puu de moțu“ nu pôte eși altceva decât totu numai „moțu“, împăcatu s'a pe socotela noastră cu grofi, baronii și nemesii dela Pesta, încheiîndu împreună unu contractu înregistrat la Viena, care „Dualismu austro-ungar“ se nu-

La această declarațiune observă Redacțiunea „Telegr. Rom.“ următoarele:

În interesul adevărului constatăm din parte-ne: că „Telegraful Român“ nu a apostrofatu pe domnul fostu redactor Nicolau Cristea nici într'unu mod; că „Telegraful Român“ se trimite regulat d-lui Nicolau Cristea în semn de onore, prin urmare s'a putut convinge din propria intuițiune, decă a fostu d-sa vreodată apostrofatu sêu nu? și în fine că d-sa dela ziua retragerii d-sale dela redacțiune — 8 Octombrie 1883 n'a mai colaborat de locu la diarul nostru. Încatu a fostu îndreptățit domnul fostu redactor Nicolau Cristea a scote întrégă remunerațiunea de câte 200 fl. și pe lunile Novembre și Decembre 1883 această e o cestiune, care pe noi nu ne privește.

Redacțiunea.

„Moda cea mai nouă politică.“

(Continuare.)

Mai vehementu, decâtă pe episcopu atacă șovinistul autor al broșurei, nobilimea înaltă. În capitulul „Oligarchia ilustrată din punctu de vedere istoric și alu așa numitul corpus iuris“ Timoleon împlinesce o funcțiune adevărată de călu. Aducem aci câteva probe: „Preputernica oligarchia“, scrie Timoleon, n'a nimicitu puterea statului nicărea așa, ca la noi. Conjurațiunile și uneltirile în contra regatului n'au fostu nicărea așa de neîntrerupte, ca la noi în Ungaria. Puternicii magnați n'au despoiatu statul și societatea nicărea așa, ca la noi. Decă cei trei regi mari noștri, Robertu, Ludovicu I, și Matia, n'ar fi strîmtoarat'o pentru cât-va timp, statul maghiar ar fi alunecat cu multă mai curîndu în prăpastia peirii sale. Nu esistă nici unu popor, în a cărui istorie alternăză cele mai mari contraste, mărima surprîndătoare și cea mai umilitore dejosire. Numai cât-va ani despartu contrastele. Sub regii din casa de Anjou Ungaria, subminată de cêrta de partide sub Arpați și ruinată prin oligarchia, deveni fără de veste cea d'antăia putere în Europa. Dér după Ludovicu cel Mare deveni tocmai așa de iute o putere de rangul alu duoilea, ba chiar de alu treilea. Sub Matia urmă alu duoilea impetuosu avîntu, pentru ca contrastul teribilei decădînte să fie cu atăta mai mare. Unu an după mörtea acestui mare rege Ungaria a cădutu érá în vechia sa neputință. O singură armată turcescă mar mare ar fi putut intră ca învingătoare în fortăreța Budei, în pomposul palatu alu regelui Matia, a cărui atmosferă érá încă caldă de văpăia geniului și de patriotismul marelui rege. Catastrofa s'a ivit numai de aceea mai târziu, fiindcă Turcii au fostu ocupați într'altă parte și nu sciau, câtă de slabă e Ungaria. . . . Această oligarchia s'a arătat puternică numai aci acasă, față de inamicul esternu înse ea a fostu neputinciosă. Deși ea nu se aliă totdeuna cu atacătorii patriei, totuși se bătea réu. Ea a nimicitu vechia organizațiune a armatei maghiare. Sistema de banderii s'a dovedit, câtă se pôte de rea. . . Chiar și de obligămintul militar voia ea să se elibereze după putință. Pe cândă nourii pericolului turcescu se aglomerau pe orizontul sudostic, oligarchia aducea o lege după alta, cum că ea nu e obligată să apere patria, ci

mesce. Impărțit'au între ei pămîntul în duoe și acum noi trebuie să dăm duoe părți din prețulu muncii noastre „Fiscușului.“

Rînduiala cea nouă luate-ne-a chiar și straiul și malaiul și jurații totu mai cerîndu-ne, ér noi ne mai avîndu nici masă, nici casă, nici cenușă în vatră, spusu-ne-au verde unguresce, că de nu vom mai plăti luane-vor și limba din gură, ca să nu mai putem vorbi. Pentru a ne scăpă înse dulcea noastră limbă românescă, neținîndu nici la boierii nici la „isprăvnicii“ pusu-ne-am pe lucru și facutu-ne-am: unii baiși sêu lucrători de mine și dulgheri, alții spătari, zidari și dogari, și cei mai mulți donițari și ciubărari; apoi fie di cu sôre, ploi sêu ninsôre, nimic nu ne spăimîntă. Cătu e lumea totu veselă și cântîndu:

Noi urlăm *) în josu la țera
Cu doniți și cu ciubare
Să adunăm bucațele
La copii și la muere.

Moțul.

*) „Urlăm“ se usiteză în munți în locu de a „scobori“.

numai cându eră neînarmată. Mai întâiu ea pretinse și creă o lege, că ea numai atunci se ăsa la bătaie, cându regele însuși va conduce armata. Curându după aceea — sub regele Matia — ea ajunse acolo, ca banderile se se mobilizeze numai atunci, cându mercenarii regelui nu voră mai fi în stare a apără patria... Rivalitatea Ujlakiștilor, Bathoriștilor, Garaiștilor, Hedervariștilor, apoi a Zapolyaiștilor ș. a. a ruinat țera mai tare ca Tătarii, Germanii, și Turcii. Fiecare voiă se fie s'eu însuși rege s'eu se aibă un rege, prin care se domnescă elu. Pentru aceea n'era c'era de tronă nu s'a petrecută fără ună rebelu civilu îndelungat. Și cum alergau înalții egoiști dela ună stégă, dela ună pretendentă de tronă la altulu, după cum cerea interesul lor! Și decă este ceva, ce face obomnabilă acéstă periódă a istoriei Ungariei, aceea nu este sângele v'ersat, în rebelul civilu, ca dejosirea, perfidia, călcarea de jurământu și trădarea. Decă istoria oligarhiei anglese este sângeasă, apoi istoria oligarhiei n'ostre e murdară...

„Cum a fostă acéstă oligarhiă — continuă Timoleon — acéstă ar put'eu-o spune corpus iuris, decă istoria n'ar fi înregistrat'o. Ea fură, răpi, usură. Acela, care împrumută bani celoră din urmă doi regi nenorociți, storeca cea d'ensii donațiuni. Ei dilapidau asemenea banii și de pe altarul patriei și alu bisesei. Permițendu Papa Hadrianu' din cauza pericolului turcescu se se topescă vasele de aur și de argintă, ei furară sfintele vase. Putredulă pergamentu alu codului numit corpus iuris reflecteză forte bine tabloulă acestei oligarhii: acestu codu de legi este creatu în contra criminaliștilor de înaltă pozițiune. Oligarhia și nobilimea mică se luptă pe tôte paginile aceluia. Despre aceea, că într'insulu iobagii sunt paria, nu vorbim. Ei au fostă sutu de ani victima unei mari falsificațiuni. La începutu i se acordă iobagiului dreptul de proprietate: oligarhia însă i-a denegat în corpus iuris acestu faptu juridicu. Verböczy a codificat de ja pe basa schimbată; și elu a codificat tripartitul (tripartitum) s'eu în interesul nobilimei mijlocii. Teoria s'antei corone a Ungariei a fostă cea mai bună modalitate pentru validitatea nobilimei mic. Acéstă teoriă a introdus egalitatea în nobilimea ungrăscă. Intre nobilimea înaltă și mijlociă nu esistă n'ier-o deosebire juridică în articulu constituțiunii. D'er ce folosiră legile de pe hărtiă și teoriile? Oligarhia folosi rebelele civile și certe pentru tronă spre jăfuirea nobilimii, pe cându iobagii deveniră sclavi; ea voi se asuprescă nobilimea, se răstörne ultima columnă a patriei. Ea îi ocupă pe r'endu bunurile și se stabili în posesiunea acelora. De câte-ori ajungea nobilimea la putere, ea creă legi în contra f'elharilor de înaltă pozițiune. Despre asurpatori neîndreptățiți vorbesc art. de lege din 1453: 7, 1458: 1, 1464: 12, 1471: 23, 27, 1486: 26, 1498: 10, 1522: 87, 1536: 9, 1542: 1, 1546: 24, 1547: 22, 1563: 54.

„Epoca lui Matia e plină de legi în contra usurpatorilor. Nobilimea mică își reocupă bunurile dela oligarhi sub marele rege. Și ce făcu oligarhia? Indată ce a murit Matia, ea declară (art. de lege din 1492: 14, 145, 1, 1498: 10), că bunurile ocupate (mai bine: reocupate) sub Matia fără procedură legală sunt a se redă posesorilor lor de mai înainte. Magnații însă ocupară mai departe moșii. Și spre a-și apără nedreptele ocupațiuni, isbutiră a face, ca dieta țerii se declare că aceia, cari ocupă moșii după m'ortea lui Matia, comită un act de autocrafiă. Cu acéstă măsură consimți și nobilimea mijlociă, pentru că ea scia, că după căderea puterii centrale, jafulu oligarhiei se va continuă în bună voe. Cu tôte acestea oligarhia avu acelu folosu din art. de lege din 1495: 14, 1498: 10, că acești articuli ap'erau pe magnați în bunurile ocupate întra dominiu.

„După catastrofa dela Mohaci propriulu ajutoru și dreptulu punnului înlocuiră judecătoria și legea. În acéstă luptă totu oligarhia, care s'a ocupat cu falsificarea de monete și a finută bande de hoți, a fostă partea mai tare.

„Art. de lege din 1523: 40 amenință pe nobilii falsificatori de monete cu confiscarea bunurilor. Totu cu aceeași dedepsă amenință și art. de lege din 1548: 49 pe acei domni, cari țineau bande de hoți. Nu trebuia se se ruineze ț'era aceea, în care domniă o astfel de oligarhiă și erau preste totu astfel de relațiuni?

„Turcii aflară la Mohaci numai ună tristă scheletu alu Ungariei. A fostă decr tare ușoru a-o învinge. Cealaltă parte a oligarhiei — și mulți au mai rămas, căci ei nu s'au dus se lupte la Mohaci — își continuă orgiile lor pe cadavrulu patriei. Numai câțiva își făcură datoria în timpul însăimântorei nenorociri

naționale. Perfidia și schimbarea stégului înfloră pe atune forte tare. E de mirat, ba, de scârbitu, cum își schimbă cei mai mulți stăpâni. Se facură reuniuni pentru rebeliune: membrii acestor reuniuni se obligară a părăsi stégulu dintr'odată. Partidele contrare se declarară unele pe altele trădătoare de patriă spre a-și răpi bunurile una dela alta. Erași se redicără cetățni de hoți. Ladislau More sciu se scotă prin hoțiile sale în cur'endu 200.000 de florini ca contribuțiune de rebelu din acéstă ț'era ruinată și storsă de toți. Franciscu Bebek se ocupă cu fabricarea de monete false, pentru — că acéstă ocupațiune eră mai rentabilă. Și cându orașele din Cips refuseră a-i primi monetele fără de valoare, elu vră se aducă pe Turci pe gâtulu lor. În chipulu acesta se adună și se spori averea oligarhilor.

(Va urmă.)

Diverse.

(Serată musicală în Săcele.) Reuniunea femeilor române din Brașov și Săcele pentru ajutorarea v'edurilor s'erace va arangia Sâmbătă în 18 Februaru st. v. în Satulungu (Săcele) o serată musicală împreunată cu dansu. Venitul curat e destinat pentru fondulu reuniunei. Prețulu intrării de pers'ona 80 cr.

(Bală de elită mascată.) Spre a satisface dorința mai multora, dl Laskai va arangia Marți în 26 Feb. alu doilea balu de elită mascat în redutulă orașănescu, cu care se va încheia carnavalulu din anulă acesta. Invitările, ce s'au făcutu la balulu din 13 l. c., au valoare și pentru balulu de Marța viitoare.

(Cum se sprijinesce comerculu Făgărașului.) Cetimă în „Siebenb. d. Tagblatt“: Interesele comerciale au căp'etat din nou o lovitură s'empit'ore. Ministrulu de comunicațiune va sistă dela 1 Marte cursulu poștii dela Făgăraș până la Brașov, după cum a fostă până acuma. De aici încolo se va mijloci comunicațiunea între Făgăraș până la Brașov numai printr'unu căruțu prostu cu cov'eliră (coșară) cu doi cai, după cumu merge posta între Făgăraș și Mediaș, Făgăraș și Homorod. Prin m'ăsura acéstă eră s'a adusă stricăciune comercului Făgărașulu. Făgărașulu mai are numai umbră din comerculu de mai înainte. Înainte de a se construi calea ferată drumulu principal alu negoțulu între Sibiu și Brașov trecea prin Făgăraș și aducea în acestu orașelu unu comerț viu, în urma căruia mulți orașeni se îmbogățiră; de cându s'a făcutu calea ferată a decădut comunicațiunea și bunăstarea într'unu modu rapid. Carăle cele mari ale cărușilor, precum și diligența încetară și mai rămasese numai carulu de postă pentru lucruri și pasageri. Acum au se se facă și în privința acéstă restricțiuni, cari vor aduce Făgărașulu mare pagubă. Ce mai aducea puțină vieță în comunicațiune, mai erau călătorii comerciali, cari mai treceau pe la Făgăraș. Aceștia ducă mai totdeauna marfă în geamantanele lor cele mari. De aci încolo astfel de cofere numai până la Făgăraș le potă espedă prin posta, de aci încolo până la Homorod s'eu până la Brașov trebuie se tomescă cară multă mai scumpă, pentru că carăle cele mic de postă voră espedă numai pachete mic și pasageri și n'ier-decum cofere mari de ale călătorilor. Prin acéstă mulți călători nu voră mai dă pe la Făgăraș. Întrebăm cu totu dreptulu, că fost'au de lipsă restricțiunea acéstă postală? În tôte părțile cetimă și auzimă, că se înstituesc poste noue, se deschid legături noue postale, se ieau m'ăsuri spre a se promovă comunicațiunea, aici se ieau m'ăsuri contrare. Economile, cari au creștut ministrulu, că le va dobândi prin acéstă măsură restrictivă, nu stau n'ier-decum în proporțiune cu r'endu, care se causază Făgă-

rașulu, Șercanci, Perșanilor, Vlădenilor și Codlei. Reprezentanțele acestor comune se se adreseze către ministrulu în modulu potrivit și pe calea cuvineișă printr'o reprezentațiune loială, ca s'eu se se revoece acea restricțiune s'eu. preferindu-se o legătură postală mai apr'ope cu Homorodulu, se se introd'ucă carulu celu mare postală cu câte patru cai spre a se ține comunicațiunea cu Făgărașulu și cu Homorodulu, unde se află stațiune de cale ferată.

Non abonamentu la „Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Februaru st. v. se începe un nou abonamentu, la care invităm pe onorații abonați, amici și sprijinitori ai f'oiiei n'ostre. Ne rugăm se ni se arate adresele esactă precum și ultima poștă.

Domnii noi abonați, și cari n'au achitat costulu abonamentulu sunt rugați a ne trimite banii s'eu directu prin mandat postal, s'eu prin Domnii, la cari au subscriș abonamentulu.

Prețulu abonamentulu, ce se potă tr'amite mai ușoru prin mandate postale, este:

pentru Austro-Ungaria cu posta: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe ș'ese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru România și alte ț'eri esterne: pe trei luni 7 franci, pe ș'ese luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Scrisorile sunt a se adresă la Redacțiunea „Gazetei Transilvaniei“ în Brașov.

Prin desființarea filialelor n'ostre

în PARISU, LONDRA, BRUXELA și ROMA

sunt acuma de v'endare — conformu desemnulu 16.307 c'ésornice remontoir de aur veritabile de Geneva pentru dame, cari mai înainte au costat 75 fl. acum numai cu 30 fl., aceleași c'ésornice pentru bărbați, cari mai înainte costau 90 fl., acum numai cu 35 fl., și 8720 de c'ésornice remontoir de aur verit. Washington, cu câte 9 fl. 75 cr., în locu de 36 fl., mai încolo 4003 c'ésornice anghiră (anere) verit. de Geneva, cu 17 rubine, numai cu 8 fl., în locu de 18 fl., și 2223 de c'ésornice de Elveția, de totu bune și sigure, durabile și esacte cu câte 4 fl. 75 cr., în locu de 15 fl.

Cine voese se cumpere din aceste c'ésornice va căp'etă o garanțiă reală în scrisu pe 3 ani, că voră merge esact și că nu voră stă nic'odată, și afară de acéstă se află împachetatu alături cu orologulu — gratis ca dar —: 1. părechă cercei de aur de 14 carate, probate de oficiulu c. r. din Viena, cu buchele de m'argenă și emailate; un lanțu aurit de dame cu cincure, cu medalionu în patru colțuri, cu 12 fotografii picante de Parisu; o cruce aurită cu chipulu lui Cristos; 1. părechă de nastur pentru manșete, gravat, cu masină; 1. amnar, ce lucește n'optea; 1 figură sculptată de spumă, cu rose s'eu figur, cai etc. cu 234 de articule diferite de l'ucsu din aur și argintă.

20 de florini dăm îndereptu, decă numitele obiecte nu sunt noue și nu după cum am ar'atat, prin urmare n'ier o comandă nu e riscată.

Se espedeză în fiecare zi afară de s'erbătorile creștine: Pașci, Rosalii și Crăciunu.

Adresa: Genfer Uhren-Alianz

I., Adlegasse 1B. WIEN.

Numere complete dela începutulu anulul se mai află.

Zambach și Gavora.

Fabrica de vestminte și recuise bisericesci de ritu latinu și grecu

în Budapeșta, strada Vatiului, Váci uteza Nr. 17.

Falonu s'eu Odăjdii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachinu, prapori. Tôte feliturile de stéguri, și pentru societati industriale (și pentru pompieri) Coveru pe altariu,

Comande se efectuesc promptu. — Obie tele, cari nu voră conveni, se voră schimbă cu altele. 20-

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

Tipografia: Ioană Gött și fiu Henricu.